

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 197/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Cob 209/2010 z 8. apríla 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) a čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cob 209/2010 z 8. apríla 2011.

Sťažovateľka podaním z 19. decembra 2011 doručeným ústavnému súdu 21. decembra 2011 doplnila svoju sťažnosť o relevantné skutočnosti argumentujúc tým, že *«od podania sťažnosti na odvolacej úrovni sa „ustálila judikatúra, ktorá je v priamej súvislosti s riešením sporov s rovnakou problematikou aká figuruje v spore napadnutom touto sťažnosťou“»*.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou zo 4. novembra 2003 podanou Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sa S., ..., B. (ďalej len „žalobca“), domáhal proti sťažovateľke vydania vecí, a to prevádzkových rozmnoženín na pevných diskoch technických zariadení ich oprávneným vlastníkom. Podaním z 30. augusta 2005 žalobca rozšíril žalobu a žiadal, aby okresný súd zaviazal sťažovateľku zaplatiť sumu 21 143,19 € s príslušenstvom, predložiť výkaz o všetkých vyhotovených rozmnoženinách v období po 2. októbri 2002, výkaz o počte prevádzkovaných hudobných automatov od októbra 2002 s uvedením obdobia prevádzkovania každého z týchto hudobných automatov, uhradiť za vyhotovenie rozmnoženín zvukových záznamov výrobcom zvukových záznamov zastúpených žalobcom sumu 16,60 € za každú vyhotovenú rozmnoženinu albumu v období od 2. októbra 2002, zaplatiť za uskutočnenie verejného prenosu bez vysporiadania nárokov výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov sumu 49,79 € za každý hudobný automat, odstrániť z pevných diskov ňou prevádzkovaných automatov všetky nelegálne vyhotovené rozmnoženiny zvukových záznamov a zakázať vyhotoviť ďalšie rozmnoženiny zvukových záznamov a ich uskladnenie na pevné disky ňou prevádzkovaných hudobných automatov, pokiaľ nezíska súhlas nositeľov práv k týmto zvukovým záznamom.

O žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 27 Cb 108/2003 z 11. júna 2010 tak, že zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi sumu 21 242,78 € so 16 % úrokom z omeškania ročne od 2. októbra 2002 do zaplataenia a v prevyšujúcej časti ju zamietol.

Označeným rozsudkom okresný súd zároveň konanie o povinnosti sťažovateľky odstrániť z pevných diskov ňou prevádzkovaných automatov všetky nelegálne vyhotovené rozmnoženiny zvukových záznamov a zákaze vyhotovovať ďalšie rozmnoženiny zvukových záznamov a ukladať ich na pevné disky ňou prevádzkovaných hudobných automatov, pokiaľ nezíska súhlas nositeľov práv k týmto zvukovým záznamom, zastavil na návrh žalobcu, ktorý v tejto časti zobral žalobu späť.

Okresný súd svoj rozsudok odôvodnil s poukazom na to, že považoval za preukázané, že právne vzťahy medzi účastníkmi boli záväzným spôsobom upravené zmluvami uzavretými 2. augusta 2001 a tieto zmluvy boli pre zmluvné strany záväzné do času vypovedania zmluvy, t. j. do 2. októbra 2002. V zmluve, predmetom ktorej bola úprava vzťahov vznikajúcich pri vyhotovovaní prevádzkovej rozmnoženiny zvukového záznamu, medzi vyhotoviteľom prevádzkovej rozmnoženiny zvukového záznamu na jednej strane, a výrobcami zvukových záznamov, zastúpenými žalobcom, na druhej strane, boli dohodnuté podmienky týkajúce sa platby za vyhotovenie jednej rozmnoženiny v sume 1,28 € (40 Sk) za rozmnoženinu, pričom sťažovateľka žalobcovi 9. októbra 2001 oznámila, že bolo vyhotovených celkom 16 624 ks rozmnoženín. Sťažovateľka pritom jednu splátku v sume 929,43 € žalobcovi uhradila. Vychádzajúc zo zmluvy dospel okresný súd k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie sumy 21 143,20 €, ktorá predstavovala poplatok za vyhotovenie rozmnoženiny, je opodstatnený.

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Cob 209/2010 z 8. apríla 2011 potvrdil prvostupňový rozsudok vo výroku o povinnosti sťažovateľky zaplatiť žalobcovi sumu 21 143,20 € so 16 % úrokom z omeškania ročne od 2. októbra 2002 do zaplatenia, a tiež vo výroku o zastavení konania, ako aj vo výroku o trovách konania. Krajský súd zároveň označeným rozsudkom zmenil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby tak, že zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a nad sumu 21 143,20 €.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že *„súdy uvedeným spôsobom uzavreli spor medzi účastníkmi, vzniknutého z obchodného vzťahu, v ktorom sťažovateľ vo svojich hudobných*

*skrinia*ch reprodukuje hudbu a protistrana je organizáciou kolektívnej správy práv autorov. Ich vzťah bol upravený príslušnými ustanoveniami z. č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon v znení zákona č. 234/2000 Z. z. a z. č. 283/1997 Z. z.“, a v tejto súvislosti tvrdí, že «Odôvodnenie prvostupňového rozsudku akceptované a rozšírené odvolacím súdom obsahuje viacero chýb a omylov zásadného rázu. Uvedené rozšírenie ako doplnenie dôvodov vykazuje rovnaké známky neujasnenosti o problematike samotného predmetu sporu oboma súdmi.

Obom súdom neprípustným spôsobom uniklo, z akej zmluvy, z akého obdobia, na základe akého zákona atď. nárok žalobcu vychádza. Veľkú časť dôvodov tvorí citácia irelevantných, na vec sa nevzťahujúcich právnych noriem, irelevantných stanovísk Ministerstva kultúry a vzájomne si odporujúcich záverov (raz môže žalobca vykonávať iba kolektívnu správu povinnú, nedisponuje oprávnením ohľadne rozmnoženín ani ohľadne odmien za ne, inokedy sa povinnej kolektívnej správy držať nemusí). Čo však súdom uniklo celkom zjavne je fakt, že žalobca požaduje - a súdy mu priznali - odmeny podľa nepodpísanej a teda neuzavretej zmluvy, resp. „Dohody o vysporiadaní záväzkov“, čl. II ods. 1, v ktorej uvádza, že ide o obdobie pred nadobudnutím účinnosti zmluvy z 2. 8. 2001 a v ktorej žiadna zmienka o sadzobníku nie je... Sám žalobca (viď. vyjadrenie z 19. 1. 2009, adresovaného súdu) uvádza, že išiel nad rámec aktuálnej zákonnej úpravy. Za tohto stavu sú jeho motívy, pre ktoré sa rozhodol žiadať od žalovaného odmeny bezpredmetné.».

Ďalej sťažovateľka namieta, že okresnému súdu aj krajskému súdu «uniklo, že jeden z dôkazov, z ktorých vychádzali, ktorým je faktúra z 24. 4. 2002 sa o rozmnoženinách a odmenách za ich vyhotovenie nezmieňuje. Išlo pritom, alebo malo ísť o vyrátanie či zosumarizovanie odmien výlučne za tzv. rozmnoženiny. Celý spor, zmluvy a ich návrhy, vyjadrenia S., obsah jeho rozsiahlej predsporovej korešpondencie a nakoniec aj rozsudky samotné užívajú málo zodpovedne množstvo pojmov, pričom sa S. snaží ťažiť zo „sporov“ o ich výklad: rozmnoženina, prevádzková rozmnoženina, album, pevný disk, prevádzková rozmnoženina zvukového záznamu. Ako vysvitá z rozsudkov, nakoniec aj súdy nepripisujú osobitný význam pojmu „vysielenie“ a „zhotovenie rozmnoženiny“ hoci predstavujú samostatné práva autorov. Napokon v spise založená faktúra, o ktorej je zmienka vyššie je toho flagrantným dôkazom. Je pre tento spor nepoužiteľná, pretože jej adresát má uhradiť

príslušnú sumu za „... verejnú produkciu komerčných snímok, prevádzkovanie jukeboxov – legalizácia“.

Iba nedostatočnej pozornosti súdov, najmä Krajského sa dá pričítať skutočnosť, že v závere svojho rozsudku uvádza príklady zmlúv medzi S. a výrobcami pričom ani jedna z týchto firiem nespĺnomocňuje S. na vyberanie odmien za rozmnoženiny ale za vysielanie. A za to sťažovateľ platil a platí osobitne!

Pripájam list č. 234/01 zo 14. 02. 2001, v ktorom žalobca vyhotovenie rozmnoženiny spoplatňuje 10,- a nie 40,- korunami. To však iba na ilustráciu jeho svojvôle. Aj sumu 28000 Sk, ktorú by rád považoval za akési uznanie dlhu uhradila sťažovateľova učtáreň automaticky, neskúmajúc oprávnenosť. Žiadosť o jej vrátenie pravdaže rešpektovaná nebola...».

Napokon sťažovateľka uvádza, že „vo svojej výpovedi vyjadril nesúhlas s počtom tzv. rozmnožením, nahlásených zamestnankyňou. Aj keď je za ňu formálne zodpovedný, je zainteresovaný (dokonca aj oboznámenému laikovi) známe, že išlo o zjavný omyl. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že sa mal nahlásiť počet albumov a nie počet skladieb. A albumy ako je známe, obsahujú cca 10 skladieb. Skladba ako dielo je popísaná v § 5 ods. 7 a § 6 ods. 1 písm. d) z. č. 383/1997 z. z. a album ako pojem je popísaný v tzv. sadzobníku. Popritom je rovnako dôležité, že existuje objektívna vedomosť o kapacite prístrojov, vyrábaných pred rokom 2000 a v kritickom čase používaných. Mať 16 000 albumov je nemysliteľné. A vie to i S. Sankciou za takýto omyl nemôže byť jeho bezdôvodné obohatenie takého rozsahu na úkor sťažovateľa. Ak by teda bol v krajnom prípade sťažovateľ povinný za niečo platiť, tak nie za 16 624 ks a nie po 40 Sk rozmnožením, ale max. za 1600 a po 10,- Sk.“.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom o nej takto rozhodol:

„1. vysloví, že napadnutým rozsudkom boli porušené základné práva sťažovateľa, chránené čl. 46 ods. 1 a 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 1 dodatku k Dohovoru,

2. zruší rozsudok Krajského súdu v Košiciach 4 Cob 209/2010 z 8. 4. 2011 a vráti vec tomuto súdu na ďalšie konanie a

3. zaviazá Krajský súd Košice nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil

sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre poukazuje na to, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je určená princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02,

III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo na zákonu zodpovedajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“); toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 OSP) s modifikáciou vyplývajúcou z § 219 ods. 2 OSP („Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody“). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamenajú právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ich účelovo

chápať tak, že ich naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný rozsudok krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku najskôr poukázal na obsah odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým prvostupňový súd zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi sumu 21 242,78 € s príslušenstvom, pričom v tejto súvislosti okrem iného v ňom uviedol, že okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že *«žalobca... dôvodil, že je nezávislou spoločnosťou výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov založenou podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. V zmysle zákona o združovaní občanov je združenie fyzických a právnických osôb s vlastnou právnou subjektivitou a ako združenie je registrované na Ministerstve vnútra SR pod č. VVS/1-900/90-3742. Vykonáva kolektívnu správu práv podľa Autorského zákona na základe Oprávnenia 3/2004 zo dňa 18. 10. 2004. V zmysle dodatku č. 1 k Zmluve o zastupovaní práv výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov je taktiež splnomocnený výrobcami zvukových a zvukovoobrazových záznamov udeľovať povolenie na zhotovenie prevádzkovej rozmnoženiny transformáciou zvukového záznamu z nosiča výrobcu do špecifického digitálneho formátu a jej uložením na pevný disk technického zariadenia prevádzkovateľa určeného na reprodukciu zvukových záznamov uložených na pevnom disku zariadenia rozmnoženín. Dňa 2. 8. 2001 žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu, ktorá upravovala vzťahy medzi žalovaným ako vyhotoviteľom prevádzkovej rozmnoženiny zvukového záznamu na jednej strane a výrobcami zvukových záznamov zastúpených S. na strane druhej vznikajúce pri vyhotovovaní prevádzkovej rozmnoženiny zvukového záznamu. Na základe listu žalovaného zo dňa 10. 9. 2001, ktorým nahlásil žalobcovi počet vyhotovených rozmnoženín, žalobca na základe zmluvy o vyhotovení rozmnoženín, zaslal žalovanému faktúru č. 202181 na sumu 21 143,20 eur, ktorá je predmetom tohto konania. Keďže žalovaný túto fakturovanú sumu žalobcovi neuhradil, žalobca listom z 2. 8. 2001 oznámil žalovanému, že s okamžitou platnosťou odstupuje od zmluvy a vyzval žalovaného na vrátenie súhlasu na vyhotovovanie*

prevádzkových rozmnoženín. Napriek tomu, žalovaný rozmnoženiny naďalej vyhotovuje, ukladá ich na pevné disky prevádzkovaných hudobných automatov, ktoré prevádzkuje žalovaný prostredníctvom týchto hudobných automatov žalovaný uskutočňuje verejný prenos bez vysporiadania nárokov k nositeľom práv na primeranú odmenu za takýto verejný prenos. Žalobca má preto nárok aj na náhradu škody za vyhotovenie rozmnoženín bez súhlasu nositeľov práv vo výške 16,60 eur za vyhotovenú rozmnoženinu a na úhradu odmien výkonným umelcom a výrobcov zvukových a zvukovo obrazových záznamov za verejný prenos ich výkonov vo výške 49,80 eur za každý jeden hudobný automat za jeden mesiac...

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie uplatnenej pohľadávky 21 143,20 eur, čo predstavuje poplatok za vyhotovenie rozmnoženiny. Tento jeho nárok vyplýva zo zmluvy, ktorú uzatvoril dňa 2. 8. 2001 žalobca ako nezávislá spoločnosť výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovo obrazových záznamov so žalovaným. Zmluva bola uzatvorená podľa § 5 ods. 7 až § 37 zákona č. 283/1997 Z. z. o kolektívnej správe práv, zákona č. 383/1997 Z. z. - Autorský zákon v znení zákona č. 234/2000 Z. z.. Podľa čl. I tejto zmluvy sú upravené vzťahy medzi vyhotoviteľom prevádzkovej rozmnoženiny zvukového záznamu na jednej strane a výrobcou zvukových záznamov zastúpeným žalobcom na strane druhej. Podľa čl. II zmluvy za vyhotovenie prevádzkovej rozmnoženiny zvukového záznamu je jej vyhotoviteľ podľa § 47 ods. 3 Autorského zákona povinný uhradiť prostredníctvom žalobcu odmenu výrobcou zvukových záznamov vo výške stanovenej podľa sadzobníka odmien, ktorá je prílohou uvedenej zmluvy. Na základe tejto zmluvy žalobca udelil žalovanému súhlas na vyhotovenie prevádzkových rozmnoženín zvukových záznamov a na ich uloženie na pevný disk technického zariadenia. Výška odmeny výrobcu zvukového záznamu za vyhotovenie rozmnoženiny jedného albumu pre jeden stroj vyhotoviteľom je 1,99 eur.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Autorského zákona, podľa ktorého má výrobca zvukovoobrazového záznamu výhradné právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie zvukovoobrazového záznamu - a udeľovať súhlas na verejný prenos zvukovoobrazového záznamu, alebo rozmnoženín prostredníctvom technického zariadenia. Dňa 23. 6. 1998 Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vydalo Oprávnenie na výkon kolektívnej správy práv podľa Autorského zákona na území Slovenskej republiky držiteľovi oprávnenia - žalobcovi. Rozsah udeleného oprávnenia spočíval okrem iného v oprávnení

žalobcu ako držiteľa tohto Oprávnenia vykonávať kolektívnu správu práv výkonných umelcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov pri vyhotovovaní rozmnoženín zvukových a zvukovoobrazových záznamov pre osobnú potrebu prenesením ich obsahu na nenahraté nosiče takýchto záznamov. Dňa 10. 4. 2007 Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vydalo ďalšie Oprávnenie organizácie kolektívnej správy na výkon kolektívnej správy práv podľa Autorského zákona na území Slovenskej republiky č. 3/2004 pre žalobcu. Podľa stanoviska Ministerstva kultúry Slovenskej republiky vykonáva žalobca len povinnú kolektívnu správu práv podľa § 78 ods. 3 Autorského zákona v odbore „Vyhotovenie rozmnoženín záznamu umeleckého výkonu zvukového záznamu, zvukovoobrazového záznamu alebo záznamu vysielania pre osobnú potrebu.“ Do účinnosti zákona č. 618/2003 Z. z. - Autorský zákon bolo možné vykonávať kolektívnu správu práv len v taxatívne vymedzených odboroch, ktoré upravovali citované zákonné ustanovenia zákona č. 283/1997 Z. z. - Autorský zákon. Po nadobudnutí účinnosti zákona č. 618/2003 je výpočet odborov kolektívnej správy práv podľa Autorského zákona len demonštratívny a pripúšťa kolektívnu správu aj v iných odboroch. Súd prvého stupňa posúdil, že za účinnosti zákona č. 283/1997 Z. z. - Autorský zákon kolektívnu správu práv k spornému predmetu nebolo možné vykonávať, takýto odbor nebol uvedený v taxatívnom výpočte. Až s príchodom nových technológií na území Slovenskej republiky začali byť prevádzkované hudobné automaty v ktorých boli uložené upravené rozmnoženiny zvukových záznamov vyhotovené prevádzkovateľmi automatov bez súhlasu nositeľov a dochádzalo k hromadnému porušovaniu práv nositeľov týchto práv - výrobcov záznamov. Nositelia týchto práv splnomocnili žalobcu, aby udeľoval okrem súhlasu na použitie pri verejnom prenose aj súhlas na vyhotovovanie rozmnoženiu a uzatvoril v ich mene aj zmluvy. Preto podľa § 24 zákona č. 618/2003 Z. z. Autorský zákon mal súd prvého stupňa za preukázané, že právne vzťahy medzi účastníkmi konania boli záväzne upravené zmluvami uzatvorenými 2. 8. 2001 a tieto boli pre zmluvné strany záväzné do času vypovedania zmluvy dňa 2. 10. 2002. V zmluve boli dohodnuté platby 40,00 Sk (1,28 eur) za rozmnoženinu, pričom žalovaný oznámil žalobcovi dňa 9. 10. 2001, že bolo vyhotovených celkom 16 624 ks rozmnoženín. Žalovaný žalobcovi uhradil jednu splátku vo výške 28 000,00 Sk (929,43 eur), neuhradil mu zvyšnú sumu 21 143,20 eur titulom poplatku za vyhotovenie rozmnoženiny. Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie tejto sumy je oprávnený...».

V ďalšej časti odôvodnenia namietaného rozsudku formuloval krajský súd svoje vlastné právne závery k námietkam sťažovateľky vyjadreným v odvolaní, keď najmä uviedol:

„Odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť napadnutého rozsudku a jeho odôvodnenia v rozsahu 21 143,20 eur s príslušenstvom a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. Na doplnenie dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a k odvolaniu žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že účastníci konania, teda žalobca aj žalovaný majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkaz na preukázanie svojich tvrdení a tento dôkaz súdu predložiť.

Podľa § 132 ods. 1 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa, z toho čo vyšlo v konaní najavo, vyvodil správne skutkové a právne závery a vo veci správne rozhodol o uplatnenej pohľadávke 21 143,20 eur s úrokom z omeškania.

Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca má samostatnú procesnú spôsobilosť podľa § 18, § 19 Občianskeho súdneho poriadku, pretože ako nezávislú spoločnosť výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov je právnickou osobou podľa § 18 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku registrovanou na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky pod č. VVS/1-900/90-3742 ako združenie fyzických osôb podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní je odvedená od zmluvy o zastupovaní práv niektorých výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov na zastupovanie ich práv, ktoré žalobca v tomto konaní doložil. Ide o individuálne splnomocnenia niektorých výrobcov. V spise na č. l. 9 je zmluva o zastupovaní práv výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov uzatvorená dňa 11. 11. 1993 medzi žalobcom a výrobcom zvukovoobrazových záznamov – M. s. r. o., B.

z ktorej vyplýva, že žalobca je týmto výrobcom zvukovoobrazových záznamov splnomocnený na zastupovanie svojich práv na udelenie povolenia a vyberania náhrad za vysielanie zvukových, alebo zvukovoobrazových záznamov prostredníctvom technického zariadenia. Žalobca predložil aj ďalšie zmluvy s ďalšími výrobcami zvukovoobrazových záznamov – B. s. r. o., B., O. a. s., B., B. s. r. o., P. Oprávnenosť sumy 21 143,20 eur (636 960,00 Sk) vyplýva zo zmluvy, ktorú uzatvoril žalobca a žalovaný dňa 2. 8. 2001, sadzobníka poplatkov žalobcu, faktúry č. 202181 zo dňa 24. 4. 2002, ktorú žalobca vystavil žalovanému na základe oznámenia žalovaného žalobcovi dňa 9. 10. 2001, že bolo vyhotovených celkom 16 624 ks rozmnoženín po 1,28 eur (40,00 Sk) za jednu rozmnoženinu.

Odvolací súd preto podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 21 143,20 eur so 16 % úrokom z omeškania ročne od 2. 10. 2002 do zaplatenia, teda od splatnosti uvedenej faktúry a taktiež potvrdil rozsudok vo výroku o zastavení konania o povinnosti žalovaného odstrániť z pevných diskov ním prevádzkovaných automatov všetky nelegálne vyhotovené rozmnoženiny zvukových záznamov a zákazu vyhotovovať ďalšie rozmnoženiny zvukových záznamov a ich ukladanie na pevné disky k ním prevádzkovaných hudobných automatov, pokiaľ nezíska súhlas nositeľov práv k týmto zvukovým záznamom, pretože tieto výroky sú vecne správne.

Taktiež potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania, pretože účastníci konania mali v konaní na súde prvého stupňa úspech iba pomerný.

Odvolací súd podľa § 220 Občianskeho súdneho poriadku zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby a zamietol žalobu v prevyšujúcej časti tak, ako to rozhodol súd prvého stupňa, avšak zamietol žalobu aj v prevyšujúcej časti nad pohľadávku 21 143,20 eur do sumy 21 242,78 eur, pretože žalobca nepreukázal, že má nárok na pohľadávku vyššiu ako 21 143,20 eur.“

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Cob 209/2010 z 8. apríla 2011 (s prihliadnutím na obsah rozsudku súdu prvého stupňa sp. zn. 27 Cb 108/2003 z 11. júna 2010, ktorý bol v odvolacom konaní preskúmaný) dospel k názoru, že zo záverov odvolacieho súdu týkajúcich sa posudzovanej právnej otázky [dôvodnosť uplatňovaného nároku žalobcu (zastupujúceho výrobcov zvukových

a zvukovoobrazových záznamov) voči sťažovateľke (ako vyhotoviteľke prevádzkových rozmnožení zvukových záznamom)] nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Odôvodnenie namietaného rozsudku krajského súdu možno podľa názoru ústavného súdu považovať z ústavného hľadiska za primerané a dostatočné. Skutkové východiská, na ktorých je posudzované rozhodnutie odvolacieho súdu založené, zodpovedajú listinným dôkazom predloženým v predmetnom súdnom konaní, pričom aj právne závery v ňom obsiahnuté korešpondujú obsahu právnych noriem aplikovaných v danej veci. Na základe ústavne konformného výkladu a aplikácie týchto právnych noriem krajský súd zároveň racionálnym spôsobom vysporiadal vzájomné vzťahy dotknutých subjektov vyplývajúce z autorských práv, ktoré vznikli v súvislosti s vyhotovovaním prevádzkových rozmnožení zvukového a zvukovoobrazového záznamu podľa v tom čase platného zákona č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“) a príslušných vykonávacích predpisov.

Ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné zdôrazniť, že predmetom konania vedeného pred všeobecnými súdmi (okresným súdom a krajským súdom) bol žalobcom uplatnený peňažný nárok na vyplatenie poplatku za vyhotovenie prevádzkových rozmnožení zvukového záznamu, ktorú podľa zmluvy z 2. augusta 2001 mala sťažovateľka uhradiť výrobcovi zvukových a zvukovoobrazových záznamov prostredníctvom žalobcu zastupujúceho ich práva v súvislosti s udelením súhlasu na vyhotovenie prevádzkových rozmnožení zvukových a zvukovoobrazových záznamov a ich uloženie na pevný disk technického zariadenia a vyberaním, spravovaním a rozdeľovaním odmiern za toto použitie (§ 47 ods. 3 a § 49 ods. 2 autorského zákona).

Žalobca je nepodnikateľským subjektom založeným ako združenie podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov na ochranu práv výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovoobrazových záznamov. Rozsah jeho pôsobnosti je na jednej strane vymedzený autorským zákonom [od 1. januára 2004 zákonom

č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 618/2003 Z. z.“)] a na strane druhej samostatnými zmluvami uzatvorenými s umelcami a výrobcami zvukových a zvukovoobrazových záznamov, ktorí na neho delegovali svoje práva.

V posudzovanom prípade rozsah prieskumu krajského súdu ako odvolacieho súdu sťažovateľka vymedzila svojím odvolaním proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 27 Cb 108/03 z 11. júna 2010. Podstatou jej odvolacích námietok bolo tvrdenie, že *„prvostupňový súd sa dôsledne nevysporiadal ani s jednou z legitímácií žalobcu: procesnou, vecnou a žalobnou... Popiera, že ide o rozmnoženiny podľa § 21 ods. 1, 2 zákona č. 383/1997 Z. z..., že žalobca sa odvoláva v konaní na individuálne zmluvy s výrobcami, títo však žalobcu na vyberanie odmien nesplnomocnili, splnomocnenie sa týkalo výlučne udeľovania súhlasu na zhotovovanie rozmnoženín.“*

Ústavný súd zastáva názor, že vo veci sťažovateľky konajúce všeobecné súdy sa s otázkou procesnej spôsobilosti, aktívnej legitímácie žalobcu, ako aj oprávnenosťou uplatňovaného nároku v sume 21 143,20 € (ako poplatku za vyhotovovanie rozmnoženín) ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom vysporiadali.

Z obsahu sťažnosti adresovanej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľka nad rámec odvolacích dôvodov v nej namieta ďalšie skutočnosti, pre ktoré považuje rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny (jej nesúhlas s počtom nahlásených rozmnoženín, pozn.). Podľa názoru ústavného súdu s poukázaním na relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a z nich predovšetkým na § 212 ods. 1, podľa ktorého je všeobecný súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, uvedený postup sťažovateľky možno považovať za nerešpektovanie zákonného princípu neúplnej apelácie v odvolacom konaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého je jeho právomoc na preskúmanie uznesenia krajského súdu v rozsahu argumentácie nastolenej v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy založená len za predpokladu, že námietky sťažovateľky uplatnené v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu boli v porovnateľnom rozsahu obsiahnuté v opravnom prostriedku sťažovateľky proti

prvostupňovému uzneseniu, a tým sa stali, resp. mohli stať predmetom skúmania krajského súdu a vysporiadania sa s nimi (IV. ÚS 144/2010, m. m. III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08), k čomu v danom prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu námietky sťažovateľky nad rámec námietok uplatnených v jej odvolaní proti rozsudku okresného súdu (aj keby boli oprávnené) nemohli relevantným spôsobom zmeniť postoj ústavného súdu k namietanému rozsudku krajského súdu.

Okresný súd v posudzovanej veci na základe vykonaného dokazovania okrem iného ustálil, že žalobca má nárok na zaplatenie uplatnenej pohľadávky v sume 21 143,20 €, ktorej oprávnenosť vyplýva zo zmluvy z 2. augusta 2001 (uzavretej medzi žalobcom a sťažovateľkou 2. augusta 2001), sadzobníka poplatkov žalobcu a faktúry č. 202181 z 24. apríla 2002, ktorú žalobca vystavil sťažovateľke na základe jej oznámenia žalobcovi 9. októbra 2001, že bolo vyhotovených celkom 16 624 ks rozmnoženín po 1,28 € za jednu rozmnoženinu. Odvolací súd považoval tento záver okresného súdu za správny a v plnom rozsahu sa s ním stotožnil, a to aj preto, že sťažovateľka ho vo svojom odvolaní relevantným spôsobom nespochybnila. Ústavný súd nemá oprávnenie zasiahnuť do tohto záveru vo veci rozhodujúcich všeobecných súdov za okolností, keď sťažovateľka uplatnila relevantné námietky až v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, hoci jej nič nebránilo v tom, aby ich uplatnila už v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa.

V danom prípade neobstojí ani argumentácia sťažovateľky ustálenou judikatúrou všeobecných súdov, *„ktorá je v priamej súvislosti s riešením sporov s rovnakou problematikou, aká figuruje v spore napadnutom touto sťažnosťou“*. Sťažovateľka totiž v doplnení sťažnosti poukázala na rozsudky Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 340/2009 z 26. januára 2010 a krajského súdu sp. zn. 1 Co 224/2010 z 20. októbra 2011, v ktorých išlo o súdne rozhodnutia v prípadoch, ak medzi účastníkmi nedošlo k dohode o odmene a odmenu neurčil ani súd podľa § 82 ods. 5 zákona č. 618/2003 Z. z., t. j. ide o rozhodnutia, ktoré sú skutkovo neporovnateľné s posudzovanou vecou.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil, že by odôvodnenie namietaného rozsudku krajského súdu bolo svojvoľné alebo zjavne vnútorne protirečivé či urobené

v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie skutkových a právnych záverov tohto súdu. Po preskúmaní obsahu namietaného rozsudku krajského súdu preto ústavný súd konštatoval, že odvolací súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie veci, ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatné je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označených sťažovateľkou neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľky v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Sťažovateľka tiež namieta, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Cob 209/2010 z 8. apríla 2011 došlo aj k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd

v tejto súvislosti v nadväznosti na už uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a tiež právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a tiež práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietat' len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a ani o porušení jej práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2012